

5. Жушман В.П. Міжнародне приватне право: [Підручник] / В.П. Жушман, І.А. Шуміло. – Х.: Право, 2011. – 320 с.

6. Кузьменко С.Г. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник / С.Г. Кузьменко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с.

Науковий керівник: *М.М. Бліхар к.е.н., асистент кафедри конституційного та міжнародного права ІНПП Національного університету «Львівська політехніка»*

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА УКРАЇНИ 2015: ШЛЯХ ДО ЗМІН

Чорній В.С.

*студентка Навчально-наукового Інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»*

Кінець минулого століття ознаменований новим етапом конституційного становлення та подальшого розвитку державності, зокрема, утвердження України як суверенної та незалежної, призвело до необхідності переосмислення багатьох базових підходів щодо подальшого розвитку та функціонування основоположних інституцій суспільства і держави, порядку організації публічної влади та формування громад.

Зважаємо на те, що реалізація нової парадигми українського конституціоналізму безпосередньо пов'язана зі здійсненням конституційно-правової реформи в Україні. Сучасна конституційна реформа в Україні є складним, багатозначним, досить суперечливим процесом, який, тільки розпочато [1, с. 6].

На думку Л. Бутько, визначальною функцією будь-якої конституційної реформи слід вважати забезпечення переходу держави та права до якісно нового етапу існування. Їй підпорядковані всі державно-правові та суспільно-політичні заходи [2, с. 53–64].

Під час конституційної реформи відбувається нове народження держави та права. Ідея народження нової державності спочатку постає в умовиводах учених, політиків, дослідників. Цей період може тривати

десятиліттями й стосуватися не одного покоління людей. Характерними для нього є боротьба окремих думок і навіть ідеологій. Але він об'єктивно необхідний, бо складається з таких обов'язкових етапів:

– підготовки громадської думки до сприйняття нової державності. Впливаючи на громадську свідомість, конституційна реформа трансформує ідею в маси й тим самим поступово розширює соціальну базу майбутньої державності;

– теоретичного оформлення створення нової державності: саме в умовах конституційної реформи формується науково-теоретична платформа перетворювальних процесів, що поступово пояснює модель майбутньої державності [3, с. 48].

Слід враховувати й те, що на даний час, в Україні дуже складна ситуація і нова політична реальність в державі вимагає від українського недержавного сектору впровадження нових підходів і практик з метою підтримки необхідного рівня прозорості і суспільної комунікації з актуальних питань порядку денного.

За останній час відбулися кардинальні зміни в офіційній політиці держави, оскільки Революція гідності та боротьба за свободу України створили нову українську ідею – ідею гідності, свободи і майбутнього. Громадяни України довели і продовжують, у найтяжких умовах, щоденно доводити, що саме гідність є базовою складовою характеру Українського народу.

Україна переходить в нову епоху історії і Український народ отримує унікальний шанс побудувати нову Україну. Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), Україна отримала інструмент та дороговказ для своїх перетворень. Виконання вимог цієї Угоди дає можливість Україні в подальшому стати повноцінним членом в Європейському Союзі. Такими вимогами є відповідність Копенгагенським критеріям - параметрам, яким мають відповідати держави – члени Європейського Союзу [4].

Як відомо, ЄС виділив для України 355 млн. євро на безповоротній основі, за умови виконання низки зобов'язань. Зокрема, український уряд

зобов'язаний продемонструвати «відчутний прогрес у боротьбі з корупцією» підвищити «рівень добропорядності та відповідальності у державному секторі», реформа повинна гарантувати забезпечення незалежності і професійності суддів, а також закласти основи для реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади.

Звичайно, конституційна реформа має визначальне значення для проведення усіх інших галузевих реформ. Одним з її основних завдань є встановлення механізму державної влади, який би унеможлиблював узурпацію влади будь-ким з вищих посадових осіб держави, і при цьому б забезпечував єдність державної політики [5].

Чи можна проводити реформи сьогодні, враховуючи те, що в Україні йде війна? І як, зрештою, проводити реформи у фактично воєнний час?

По-перше, треба зрозуміти, за що ведеться ця війна. А ця війна з боку Росії проти України йде за те, щоб Україна не проводила реформ і не розвивалася. Тому, якщо ми не проводимо реформ, то ми, відповідно, програємо війну з Росією.

Ми, в принципі, відстаємо, та й на Заході ми нікому не цікаві без реформ. Тому нам залишається або гнити і врешті-решт померти як держава, або зразу здатися Росії.

Тож, якщо ми хочемо залишатися і розвиватися, ми повинні провести реформи. В першу чергу це реформа Кабінету міністрів та органів виконавчої влади. Друге – це реформа державної служби яка може бути поєднана з люстрацією, тобто люстрація може бути її елементом, але не навпаки. Третє – це децентралізація. Четверта – це судова реформа і її елементом може бути реформа прокуратури або окремо можна назвати реформу правоохоронних органів.

Ну і знову ж таки – конституційна реформа. Вона, як правило, виноситься за дужки, але саме вона створює умови для тих чи інших реформ, вона, так би мовити, є елементом всіх тих реформ, які перераховані вище.

Зрозуміло, що на фоні воєнних дій це робити складно. Але ми не маємо іншого виходу, ми мусимо це робити, причому мусимо це робити досить швидко, інакше не має заради чого і воювати.

Наслідком успішного втілення цього проекту мали б стати економічна лібералізація України, вчасне розпізнавання й адекватне винагородження її творчих талантів, спрощення й пришвидшення всіх соціально-бізнесових трансакцій, подолання демагогії в сфері прав і свобод людини. Перегляду потребує також існуючий в Україні перелік вищих конституційних цінностей.

Зокрема, українські правоохоронці і Збройні Сили в цілому не лише охороняють і забезпечують, але й реально відстоюють незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Щоденно вони жертвують для цього своїм життям і здоров'ям. За цих обставин мало б стати зрозумілим, що найвищою соціальною цінністю в Україні є не життя і здоров'я людини як фізичної істоти (стаття 3 чинного Основного Закону), а свобода, вільний стан Українського народу в цілому. На жаль, в нинішніх конституційних ініціативах, про подібне поки що не йдеться [6, с. 93].

На сьогодні, з метою напрацювання узгоджених пропозицій щодо змін до Конституції України із залученням до цієї роботи представників різних політичних сил, громадськості, вітчизняного та міжнародного експертного середовища, сприяння досягненню громадського та політичного консенсусу щодо вдосконалення конституційного регулювання суспільних відносин в Україні, утворено Конституційну Комісію як спеціальний допоміжний орган при Президентові України.

6 квітня 2015 року було проведено її Перше засідання на якому визначили, що її члени найближчим часом напрацьовуватимуть зміни до Конституції України за пріоритетними напрямками реформування – децентралізації, удосконалення конституційних засад правосуддя та конституційного регулювання прав, свобод і обов'язків людини та громадянина.

Отже, можна говорити, що конституційна реформа в Україні відбувається. Проте, враховуючи сучасний стан, проходить вона надзвичайно повільно, але з тим поки що вдіяти ми нічого не можемо. Потрібно сподіватись, що все ж вона буде успішною і принесе хороших результатів для нашої держави.

1. Радько Т.Н. Конфликт закона и правовая реформа / Т.Н. Радько // Государство и право. – 1997. – № 12. – С. 5–26.
2. Бутько Л.В. Конституція Російської Федерації як джерело виконавчого права: повертаючись до дискусії / Л.В. Бутько, Г.Д. Ульотова // Університетські наукові записки. – 2012. – № 4. – С. 53–64.
3. Белов Д.М. Конституційно-правове регулювання реформ у державі: деякі аспекти передумов та закономірностей реалізації на практиці / Д.М. Белов // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. – №4. – С. 47–50.
4. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» / Указ Президента України від 12 січня 2015 року №5: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Чи виконує Київ вимоги ЄС? Частина 7: конституційна реформа / Європейська правда / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/02/4/7030422>.
6. Різник С. Сила Конституції, або як жити по-новому / С. Різник // Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти. – 2014. – № 4. – С. 91–95.

*Науковий керівник: М.М. Бліхар к.е.н., асистент
кафедри конституційного та міжнародного права ІНПП
Національного університету «Львівська політехніка»*